

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział IV Karny - Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Taberska

Sędziowie: SSO Aleksander Brzozowski

SSO Leszek Matuszewski (spr.)

Protokolant p.o. stażysty Angelika Roźnowska

przy udziale Agnieszki Prus Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2017 r.

sprawy skazanego **G. M.**

o wyrok łączny

na skutek apelacji wniesionych przez obrońcę skazanego i skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Obornikach

z dnia 31 sierpnia 2017 r., sygn. akt II K 141/16

1. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.
2. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. A. kwotę 147,60 złotych (w tym VAT) tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu w postępowaniu odwoławczym.
3. Zwalnia skazanego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa wyłożonych kosztów postępowania odwoławczego.

Leszek Matuszewski Ewa Taberska Aleksander Brzozowski

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Obornikach wyrokiem łącznym z dnia 31 sierpnia 2017 roku, sygn. akt II K 141/16 wydanym wobec **G. M.** skazanego prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w Poznań – Grunwald i Jeźyce w Poznaniu z dnia 09.12.2008 r., sygn. akt: VIII K 2022/08 na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby, której wykonanie zarządzono postanowieniem Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 27.11. 2011 r., sygn. akt II Ko 976/11 oraz karę grzywny na podstawie art. 33 § 2 k.k. w ilości 200 stawek dziennych, z ustaleniem, że jedna stawka dzienna wynosi 10 zł, za przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. popełnione 20.03.2008 r., przy czym ww. karę pozbawienia wolności wykonano.

II. Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 22.04.2010 r., sygn. akt II K 133/10 na karę grzywny w ilości 100 stawek dziennych, z ustaleniem, że jedna stawka dzienna wynosi 20 zł, a także rok zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, za przestępstwo z art.178 a § 1 k.k. popełnione w dniu 10.02.2010 r., przy czym karę grzywny wykonano.

III. Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 12.01.2011 r., sygn. akt II K 566/10 na karę grzywny w ilości 160 stawek dziennych, z ustaleniem, że jedna stawka dzienna wynosi 10 zł, za przestępstwo z art. 270 § 1 k.k., popełnione w dniu 28.05.2010 r., przy czym karę grzywny wykonano.

IV. Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 28.11.2012 r., sygn. akt II K 149/11 na karę 9 lat pozbawienia wolności oraz zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze, za przestępstwo z art.177 § 1 i 2 k.k. i art. 178 a § 4 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. w zw. z art. 11 §2 k.k. popełnione w dniu 18.02.2011 r., przy czym kara pozbawienia wolności oraz środek karny podlegają wykonaniu, na poczet kary pozbawienia wolności zaliczono okresy rzeczywistego pozbawienia skazanego wolności w dniu 01.03.2011 r. oraz w okresie od 27.12.2015 r., godz. 14:45 do 08.02.2016 r., godz. 14:45.

V. Sądu Rejonowego w Szamotułach VIII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Obornikach z dnia 12.02.2013 r., sygn. akt VIII K 24/13 na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. popełnione w okresie od 01 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2009 r., przy czym karę pozbawienia wolności wykonano (upłynął okres próby i dalsze 6 miesięcy) oraz karę grzywny w ilości 30 stawek dziennych z ustaleniem, że jedna stawka dzienna wynosi 50 zł za przestępstwo z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. popełnione w okresie od 01 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2009 r., przy czym ww. karę grzywny wykonano.

VI. Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 03.04.2015r., sygn. akt II K 355/15 na karę grzywny w ilości 70 stawek dziennych, z ustaleniem, że jedna stawka dzienna wynosi 60 zł, za przestępstwo z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zb. z art. 60 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. popełnione w okresie od 28 stycznia 2009 r. do 30 kwietnia 2010 r., przy czym ww. karę grzywny wykonano.

VII. Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 12.11.2015 r., sygn. akt II K 339/15 na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 270 § 1 k.k. popełnione w dniu 18.06.2014 r., przy czym kara pozbawienia wolności podlega wykonaniu.

VIII. Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 31.01.2017 r., sygn. akt II K 42/17 na karę łączną grzywny w ilości 70 stawek dziennych z ustaleniem, że jedna stawka dzienna wynosi 100 zł, obejmującą grzywny:

a) w ilości 60 stawek dziennych, z ustaleniem, że jedna stawka dzienna wynosi 100 zł, za przestępstwo z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. popełnione w okresie od 26.08.2011 r. do 25.11.2011 r.;

b) w ilości 70 stawek dziennych, z ustaleniem, że jedna stawka dzienna wynosi 100 zł, za przestępstwo z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. popełnione w dniu 30.04.2012 r.; przy czym kara grzywny podlega wykonaniu;

1. na podstawie art. 85 § 1-3 k.k. oraz art. 86 § 1 k.k. w zw. z art.19 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015r., poz.396) połączył wyszczególnione w pkt. IV oraz VII kary pozbawienia wolności i wymierzył skazanemu G. M. karę łączną 9 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

2. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. w pozostałym zakresie wyroki opisane w pkt. IV oraz VII pozostawił do odrębnego wykonania.

3. na podstawie art. 572 k.p.k. oraz art. 85 k.k. a contrario w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 19 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015r., poz.396) umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego w odniesieniu do kar orzeczonych wyrokami opisanymi w pkt. I, II, III, V, VI oraz VIII.

4. na podstawie art. 577 k.p.k. zaliczył na poczet orzeczonej kary łącznej okresy rzeczywistego pozbawienia skazanego wolności w dniu 01.03.2011 r. oraz w okresie od 27.12.2015 r., godz. 14:45 do 08.02.2016 r., godz. 14:45.

5. na podstawie art.619§1kpk w zw. z art.618§1pkt1kpk w zw. z §4ust.1-3, §17ust.5,§20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej

udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2015r. poz.1801) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. A. kwotę 177,12 (sto siedemdziesiąt siedem złotych dwanaście groszy) złotych brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

6. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. oraz art. 6 Ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz.U. nr 49 z 1983r., poz.223 z późn.zm.) zwolnił skazanego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych oraz nie pobrał od wymierzonej kary łącznej opłaty;

7. na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. w części umarzającej postępowanie kosztami procesu obciążył Skarb Państwa.

Z powyższym wyrokiem nie zgodzili się: **obrońca podsądny G. M.** oraz **skazany**, składając apelacje. obrońca skazanego zarzucił orzeczeniu obrazę prawa materialnego, tj. art.85a kk poprzez oparcie wymiaru sankcji łącznej na systemie absorpcji.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 1 poprzez wymierzenie jego mandantowi kary łącznej w wysokości 9 lat pozbawienia wolności, a nadto o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. A. kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym, ponieważ nie zostały one opłacone nawet w części.

Skazany zarzucił orzeczeniu między innymi nieuwzględnienie opinii z komisji penitencjarnej, a także niezaliczenie kary 10 miesięcy pozbawienia wolności odbytej w sprawie VIII K 2022/08 na poczet kary orzeczonej w sprawie IV Ka 584/14. Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie nowej kary łącznej, między innymi z uwzględnieniem jego aktualnej opinii z jednostki penitencjarnej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Obie apelacje nie zasługują na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie w niniejszej sprawie, rozważył okoliczności mające znaczenie przy wydaniu wyroku łącznego i wydał na tej podstawie słuszne rozstrzygnięcie, uwzględniające wszystkie ustawowe dyrektywy wymiaru kary łącznej. Także uzasadnienie zaskarżonego wyroku spełnia wszystkie wymagania określone w art. 424 k.p.k., co umożliwi jego instancyjną kontrolę. Wywody apelujących nie zdołały w żadnym stopniu podważyć prawidłowości rozumowania Sądu I instancji.

Odnosząc się do apelacji skazanego, już w tym miejscu należy zauważyć, że poza zakresem kognicji sądu orzekającego w przedmiocie wydania wyroku łącznego, są kwestie dotyczące prawidłowości wydania prawomocnych wyroków skazujących podlegających łączeniu, w tym czy prawidłowo w tamtych postępowaniach doszło do prawomocnego zarządzenia wykonania warunkowo zawieszonych kar pozbawienia wolności. Postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego polega na zbadaniu, czy zachodzą podstawy prawne do połączenia prawomocnie orzeczonych kar węzłem kary łącznej. Na marginesie należy zauważyć, że argumenty przedstawione przez skazanego dotyczące, jego zdaniem, nieprawidłowego zarządzenia wykonania kary 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie VIII K 2022/08 nie zezwalają na stwierdzenie jakichkolwiek nieprawidłowości w tym zakresie.

Równie błędne jest rozumowanie skazanego zgodnie, z którym Sąd Rejonowy winien zaliczyć na poczet kary 9 lat pozbawienia wolności orzeczonej prawomocnie w postępowaniu IV Ka 584/14 w dniu 11 lutego 2016 -karę pozbawienia wolności orzeczoną w postępowaniu VIII K 2022/08 odbytą przez niego 16 czerwca 2016 roku. Wydanie wyroku łącznego polega na połączeniu prawomocnie orzeczonych sankcji karnych w wypadku spełnienia ustawowych warunków opisanych w rozdziale IX Kodeksu Karnego. Skazanie w sprawie VIII K 2022/08 nie spełnia tych warunków i w niniejszym postępowaniu kara orzeczone w tej sprawie nie nadaje się do połączenia z jakakolwiek inną karą prawomocnie orzeczoną skazanemu.

Kary orzeczone prawomocnie w postępowaniach VIII K 2022/08 oraz II K 149/11 nie spełniały warunków do połączenia węzłem kary łącznej i to niezależnie od zastosowania przepisów kodeksu karnego obowiązujących do dnia

30 czerwca 2015 roku, czy od 1 lipca 2015 roku. Podsądny popełnił przestępstwo osądzone w postępowaniu II K 149/11 w dniu 18 lutego 2011 roku, już po zapadnięciu wyroku w sprawie VIII K 2022/08 (9 lipca 2008 roku). Już to wyklucza wydanie wyroku łącznego na bazie tych skazań według przepisów obowiązujących do dnia 30 czerwca 2015 roku . Zgodnie bowiem z przepisem art. 85 k.k. w ówczesnym brzmieniu, jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną, biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa.

Powyższe skazania nie mogły zostać również połączone węzłem kary łącznej wedle przepisów obowiązujących po 30 czerwca 2015 roku. Kara orzeczona w postępowaniu VIII K 2022/08 została w momencie wydawania wyroku łącznego, w niniejszej sprawie, już wykonana. Zgodnie zaś z przepisem art. 85 § 2. k.k. podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89 w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1.

Z tych samych przyczyn nie było podstaw do objęcia karą łączną kary orzeczonej w postępowaniu II K 355/15.

Sąd I instancji starannie rozważył konfigurację czasową skazań podsądnego zarówno do 30 czerwca 2015 roku, jak po 1 lipca 2015 roku i rozważył je przez pryzmat tego, które z przepisów regulujących wydanie wyroku łącznego będą dla skazanego korzystniejsze. Słusznie za przepisy korzystniejsze uznano przepisy obowiązujące od 1 lipca 2015 roku. Stosownie do art. 85 § 2 k.k. podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art.89 w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1. kara orzeczona w postępowaniu II K 355/15 została wykonana i jako taka nie mogła podlegać łączeniu. Z tych powodów rozumowanie apelującego jest ewidentnie błędne.

Apelujący nie mają racji, zarzucając orzeczonej skazanemu karze łącznej rażącą surowość. Z karą niewspółmiernie surową mamy do czynienia wówczas, gdy sąd wymierzając ją nie uwzględnił okoliczności wiążących się z poszczególnymi ustawowymi dyrektywami i wskaźnikami jej wymiaru, czyli wówczas, gdy granice swobodnego uznania sędziowskiego zostały przekroczone (zob. wyrok SA w Poznaniu z 22 VI 1995 r. II Akc 178/95 Prok. I Pr. 1996/2-3/25).

Wymierzona skazanemu kara łączna 9 lat i 2 miesiące pozbawienia wolności jest prawidłowo wyważona i nie cechuje się surowością, którą można byłoby określić jako rażącą.

Sąd Okręgowy słusznie oparł wymiar kary łącznej na zasadzie asperacji (łączącej w sobie elementy absorpcji oraz kumulacji). Dyrektywa ta z jednej strony pozwala bowiem uniknąć nieuzasadnionego premiowania sprawcy popełniającego kilka przestępstw, do czego prowadzi dyrektywa absorpcji oznaczająca w istocie wymiar kary za jedno z pozostających w zbiegu przestępstw oraz praktyczną bezkarność w zakresie pozostałych, z drugiej strony pozwala zaś uniknąć konsekwencji w postaci kumulacji dolegliwości wynikającej z orzeczonych kar jednostkowych, a tym samym naruszenia zasad racjonalności wymiaru kary, do czego prowadzi oparcie wymiaru kary łącznej na dyrektywie kumulacji.

Obrońca jest w błędzie, że w niniejszej sprawie przy wymiarze kar łącznych należało zastosować zasadę pełnej absorpcji. Zasada ta może znaleźć zastosowanie jedynie w tych wypadkach, gdy zachodzi ścisły związek podmiotowy i przedmiotowy między pozostającymi w zbiegu przestępstwami. Przez związek ten rozumie się przede wszystkim podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację oraz czas popełnienia każdego z nich”(wyrok SA w Krakowie z 2 lipca 1992r. II Akc 117/92, KZS 1992, z 3-9, poz. 50). Z taką sytuacją nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Podsądny popełnił prawomocnie osądzone przestępstwa godzące w różne dobra prawne, jak dokumenty i bezpieczeństwo w komunikacji. Zostały one nadto popełnione w odległych odstępach czasowych, mianowicie 18 lutego 2011 roku oraz 18 czerwca 2014 roku.

Podsądny był nadto karany za popełnienie stosunkowo dokuczliwych przestępstw. Popełnienie więcej niż dwóch przestępstw jest istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od

wynikającej z dyrektywy pełnej absorpcji (wyrok S.A. w Łodzi z dnia 20.09.2001r., sygn. akt II AKa 154/01, Prok. i Pr. 2002/4/26).

Okoliczności podkreślane w obu apelacjach, że skazany posiada prawidłową opinię w zakładzie karnych, że jest nagradzany regulaminowo i realizuje wszystkie nałożone na niego obowiązki, nakazywały poczytanie tego na korzyść skazanego i uwzględnienie w procesie kształtowania sprawiedliwej kary łącznej. Tak też postąpił Sąd Rejonowy. Już na pierwszej stronie swoich pisemnych motywów zaskarżonego wyroku prawidłowo je ustalił. Orzekając wymiar kary łącznej zbliżony bardziej do dolnego zagrożenia niż górnego, pomimo istnienia szeregu okoliczności obciążających, dał wyraz temu, że w wystarczającym stopniu wziął te okoliczności łagodzące pod uwagę.

Z tych wszystkich powodów kara łączna 9 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności utrzymuje się w granicach sądowej swobody wymiaru kary.

Zgodnie z art. 626 k.p.k. § 17 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu z dnia 3 października 2016 roku zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. A. kwotę 147,60 złotych (w tym VAT) tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Z uwagi na złą sytuację majątkową skazanego pozbawionego obecnie wolności Sąd Okręgowy na podstawie art. 626 k.p.k., art. 636 k.p.k. zwolnił skazanego z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa wyłożonych kosztów postępowania odwoławczego.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy:

1. Utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.
2. Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. A. kwotę 147, 60 złotych (w tym VAT) tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu w postępowaniu odwoławczym.
3. Zwolnił skazanego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa wyłożonych kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Leszek Matuszewski SSO Ewa Taberska SSO Aleksander Brzozowski